

Adventní koncert (Kyas, Graham)

Koncert v rámci Vánočního dne Eurorádia v přímém přenosu vysílá Český rozhlas Vltava a další stanice v síti Eurorádia: Španělský rozhlas (Madrid), Sárský rozhlas, Estonský rozhlas, Švédský rozhlas, Portugalský rozhlas, Hessenský rozhlas, Dánský rozhlas, Řecký rozhlas, BBC, Islandský rozhlas a Slovinský rozhlas.

Neděle 17. 12. 2017 ve 20.00, Brno, konvent Milosrdných bratří

Tisková zpráva 29. listopadu 2017, Brno

Ensemble Opera Diversa pro Vánoční den Eurorádia připravil adventní program soudobé duchovní hudby. Skladbu **O antifyony** pro baryton a smyčce soubor objednal u svého dvorního skladatele Ondřeje Kyase právě pro tento koncert. Původně šlo o krátké liturgické texty, zpívané v posledním předvánočním týdnu před chvalozpěvem Panny Marie z Lukášova evangelia. Právě radostný **Magnificat** Ondřeje Kyase koncert také uzavírá. Vprostřed je zařazena **Sonata da chiesa** Petera Grahama, skladba čistě instrumentální a v tomto ohledu kontrastní k dílům Kyasovým.

O antifyony navazují na předchozí Kyasovy duchovní skladby pro soubor (*Stabat Mater*, *Magnificat*, *Te Deum laudamus*). Tentokrát však místo sboru zaujme jediný sólista, výjimečný barytonista Roman Hoza (člen Národního divadla v Brně). Roman Hoza se ještě v době svých studií zhostil hlavní role v diversní inscenaci opery *Palackého truchlivý konec* brněnského skladatele Miloše Štědroneš. V roce 2016 pak s Lucií Kašpárkovou uvedl v premiéře *Madrigaly* Ondřeje Kyase.

Sonata da chiesa brněnského skladatele a pedagoga Janáčkovy akademie múzických umění Jaroslava Šťastného alias Petera Grahama pochází z roku 1997. Do určité míry inspirována barokními chrámovými sonátami, její motivy i stavba však nejsou ovlivněny jen barokem. Grahamovo dílo představuje současnou podobu čistě instrumentální kompozice vhodná do dlouhé chrámové akustiky, do duchovního prostoru. Odráží v mnohém obraty v hudebním myšlení v reakci na poválečnou avantgardu, nebojí se jemnosti, prostoty ani vlídnosti.

„Sonata da chiesa je pokusem o naplnění chrámového prostoru hudbou, jaká by se tam podle mých představ mohla hodit. Snažil jsem se v ní o vystižení „ducha baroka“ – nikoliv jako historického jevu, ale v původním smyslu (barocco = perla neobvyklého tvaru). [...] Ve skladbě pracuji sice s některými historickými hudebními prostředky, ale používám je svým způsobem. Tato hudba je tedy podivně pokroucená, svýjejíci se mezi protiklady nebe a pekla, šířaná touhou, poháněná vášní, je krutě bezohledná i trpící úzkostí, je v ní pýcha i pokora, údiv i pokání.“

Peter Graham

Po pozoruhodné, emotivní a dosud nejrozsáhlejší skladbě (z hlediska délky i obsazení) *Stabat Mater* z roku 2010, zhudebnil Ondřej Kyas pro další z chrámových koncertů Ensemble Opera Diversa Mariin chvalozpěv z Lukášova evangelia. Ve skladbě, premiérované roku 2011, zároveň autor užil několik motivů ze stejnojmenné, o třináct let starší skladby. V soudobé tvorbě se jen málokdy objeví skladba tak radostného charakteru a plná energie.

*„Jednovětá kompozice **Magnificat** svým rozčleněním odpovídá struktuře zhudebněného textu; její průběh se vyznačuje spíše plynulými oblouky než prudkými přeryvy. Orchestrální mezihry předznamenávají či „dotahují“ gradačně stavěné sborové fráze, jejichž melodika (a nepravidelná rytmička) je volně inspirována gregoriánským chorálem. V několika momentech se tím skladba vědomě přibližuje tvorbě estonského skladatele Arvo Pärta (kterou jsem měl příležitost několikrát poznat nejen jako posluchač, ale i interpret).“*

Ondřej Kyas

Program

Ondřej Kyas: *O antifony* pro baryton a smyčce (PREMIÉRA) 8'

Peter Graham: *Sonata da chiesa* 18'

Ondřej Kyas: *Magnificat* pro sbor a smyčce 20'

Roman Hoza, baryton

diriguje Gabriela Tardonová

Ensemble Opera Diversa, Ensemble Versus

Peter Graham je umělecký pseudonym soudobého českého skladatele **Jaroslava Šťastného-Pokorného** (1952). Na brněnské konzervatoři vystudoval obory hra na varhany u Josefa Pukla a skladbu u Bohuslava Řehoře. Ve studiích pokračoval na JAMU, kde byl žákem Aloise Piňose. Za svoji absolventskou skladbu, *Trojkoncert pro lesní roh, housle, klavír a orchestr* (1980), byl oceněn ve skladatelské soutěži na JAMU a také v soutěži Ministerstva kultury ČSR. Po dokončení studií prošel řadou zaměstnání spjatých s hudbou, byl např. rozhlasovým hudebním režisérem. V současné době působí jako pedagog na Katedře kompozice, dirigování a operní režie JAMU. Podílí se na dramaturgii Expozice nové hudby, mezinárodního festivalu soudobé hudby v Brně. Jeho díla se setkala s úspěchem v mnoha evropských zemích i v USA. V roce 1993 byl za svoji komorní kantátu *Der Erste* na texty Franze Kafky oceněn třetí cenou v mezinárodní soutěži festivalu Musica Judaica v Praze. Sám Graham o své hudbě říká, že „roste jako dříví v lese“. Hudbu píše kvůli hudbě samotné a dodává: „Jsem to, co vytvářím.“

Ondřej Kyas (1979) se pohybuje na rozhraní různých žánrů, v rámci Ensemble Opera Diversa se profiloval především jako vynikající autor minioper i dosud pěti

celovečerních kusů, vždy ve spolupráci s druhým zakladatelem Ensemble Opera Diversa, libretistou Pavlem Drábkem.

Nepřehlédnutelná či spíše nepřeslechnutelná je jeho kompoziční zkušenost a dovednost ve zhudebnění jakéhokoli textu. Jakkoli je Kyasova hudební tvorba zcela současná, zůstává přístupná, srozumitelná a nezříká se emotivní roviny. Klíčovým autorovým dílem je v tomto směru jeho celovečerní zhudebnění středověké sekvence *Stabat Mater*, v menším obsazení pro sbor a smyčce později zhudebnil také kantikum *Magnificat* a hymnus *Te Deum laudamus*. Pro orchestr Ensemble Opera Diversa napsal také několik čistě instrumentálních skladeb (*Komorní symfonie, Melodie, Introitus*). Na objednávku britského Ensemble 10/10 napsal klavírní kvintet *Strange Kind of Happiness*, premiérováný v roce 2012 v Liverpoolu. Pro hobojistu Viléma Veverku a Ensemble Opera Diversa orchestroval *Suitu* pro hoboj a klavír Pavla Haase. Na festivalu Janáček Brno 2018 zazní v podání Ensemble Opera Diversa jeho úprava Janáčkovy opery *Šárka* (verze 1887).

Barytonista **Roman Hoza** absolvoval brněnskou JAMU u Zdeňka Šmukaře a roční stáž na Universität für Musik und darstellende Kunst ve Vídni ve třídě Margit Klaushofer. Zúčastnil se řady interpretačních kurzů, mj. u G. Beňačkové, H. Deutsche, P. Dvorského, T. Krauseho, Ch. Ludwig, A. Plachetky a dalších. Je laureátem několika mezinárodních soutěží včetně Mezinárodní pěvecké soutěže Antonína Dvořáka v Karlových Varech 2015 (2. cena v kategorii Junior a 1. cena v kategorii Píseň).

V roce 2011 debutoval v Národním divadle Brno jako Papageno (*Papageno hraje na Kouzelnou flétnu*) a dále se zde představil v roli Konečného (Janáček: *Osud*). V operním studiu Deutsche Oper am Rhein Düsseldorf/Duisburg nastudoval v letech 2015 až 2016 řadu menších i větších repertoárových rolí (Marullo, Silvano, Morales, ad.). V roce 2016 hostoval v Národním divadle v Praze v roli Figara (*Figarova svatba*) a v Národním divadle moravskoslezském v Ostravě v titulní roli Thomasova *Hamleta*. Spolupracuje s řadou souborů specializujících se na historicky poučenou interpretaci staré hudby (Collegium 1704, Cappella Mariana, Czech Ensemble Baroque, Musica Florea, Ensemble Inégal).

Od sezony 2016/2017 je sólistou Janáčkovy opery Národního divadla v Brně. V roce 2013 se zhostil hlavní role v diversní produkci vlastenecky neuctivé opery Miloše Štědrone *Palackého truchlivý konec*.

Ensemble Opera Diversa je nezávislý soubor profesionálních hudebníků a zpěváků, kteří tvoří a provádějí živou hudební tvorbu. Vedle klasické tvorby je jádrem činnosti původní komorní hudba a opery z dílny Ondřeje Kyase a Pavla Drábka. Od počátků (1999) se ze souboru vyvinula hudební společnost, která uskutečňuje kolem dvaceti vystoupení a představení ročně. Na svém kontě má pět celovečerních oper, dvě desítky autorských minioper, desítku původních orchestrálních skladeb a velké množství klasického repertoáru.

Ensemble tvoří soubor zpěváků, komorní orchestr, který je vyhledávaným interpretem klasické i nové hudby, a komorní sbor **Ensemble Versus** (pod vedením Vladimíra Maňase).

Komorní orchestr vznikl v roce 2005, vede jej koncertní mistr **Jan Bělohlávek** a dirigentka **Gabriela Tardonová**. Ensemble Opera Diversa uvádí ve vlastní produkci obvykle tři až pět tematických koncertních projektů za sezónu. Jednotlivé programy propojují tvorbu 20. století se skladbami soudobými, především díly kmenového autora Ensemble Opera Diversa Ondřeje Kyase a spřízněných autorů. Ve smyslu hledání a dotváření vlastní poetiky soubor usiluje o vytváření posluchačsky objevných programů – nepřináší banální nebo notoricky známé kusy, vyhýbá se ale i úzkému vřazení do proudu soudobé vážné hudby. Svou dramaturgií i interpretačním nasazením usiluje o dialog s otevřeným posluchačem.

*****

Vstupenky k dostání v místě konání akce 45 minut před začátkem koncertu, rezervace možné přes e-mail ensemble@operadiversa.cz.

150,- (plné vstupné) / 80,- (senioři, studenti) / 50,- (studenti hudebních škol)

Více na: www.operadiversa.cz

Kontakt:
Lukáš Baumann
produkce Ensemble Opera Diversa
mobil: +420 776 178 254
e-mail: lukasbaumann111@gmail.com